

Gerard van Gemert
Henriëtte en de kater
© 2023 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Alkmaar – New York
Omslagontwerp: Studio Clavis
Illustraties: Rudi Jonker
Trefw.: Tweede Wereldoorlog, verzet, avontuur
NUR 282
ISBN 978 90 448 4712 3
D/2023/4124/082
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com
www.gerardvangemert.nl
www.rudijonker.nl

1. OPGEPAKT

‘Er staat een vrachtwagen van de bezetters bij jullie voor de deur.’ Jolanda leunde met haar handen op haar knieën om even bij te komen. ‘Volgens mij zijn ze op zoek naar iets.’ Ze kwam weer overeind en zette haar handen in haar zij. Zo te zien had ze het hele eind vanaf de Huidenstraat gerend. En dat is wandelend al zeker twintig minuten.

Henriëtte keek om zich heen om er zeker van te zijn dat Jolanda het tegen haar had. ‘Mijn deur?’ vroeg ze.

Jolanda knikte. ‘Ik zag vier soldaten naar binnen gaan en voor de deur stond een officier. Of hoe noem je zo iemand?’

Er gingen honderd gedachten door Henriëttes hoofd. Het was haar al opgevallen dat haar ouders zich de laatste tijd anders gedroegen. Ze waren een stuk minder vrolijk en gezellig. Henriëtte kreeg sneller op haar kop en werd eerder gestraft. Maar ze dacht dat dat kwam doordat de oorlog langer duurde dan haar vader had verwacht. Had hij niet gezegd dat binnen een jaar alles weer normaal zou zijn? Dat die nazi-Duitsers dit nooit lang vol zouden houden? Dat was behoorlijk tegengevallen. De oorlog duurde al meer dan twee jaar, en voorlopig leek het er niet op dat het binnenkort was afgelopen. Haar vader werd steeds pessimistischer. En haar moeder, die altijd vrolijk was en overal lichtpuntjes zag, was ook steeds vaker droevig gestemd.

‘Kom nou.’ Jolanda trok aan de arm van Henriëtte. ‘Straks ben je te laat.’

Henriëtte liet zich meetrokken. ‘Te laat voor wat?’ Ze snapte er niets meer van. Haar ouders hadden toch niets verkeerd gedaan? Dit was gewoon toeval, of die soldaten waren op het verkeerde adres. Dat had ze al eens eerder gehoord, dat ze op een verkeerd adres waren binnengevallen omdat ze vals getipt waren.

‘Straks zitten je ouders al in de vrachtwagen en zie je ze nooit meer.’ Jolanda had Henriëtte losgelaten en rende voor haar uit over de Singel. ‘Kom, rennen!’

Nooit meer? dacht Henriëtte tijdens het rennen. Kan dat? Dat ze haar vader en moeder nooit meer zou zien? Zoiets bestond toch niet? Of wel? Nou ja, het was wel oorlogstijd natuurlijk. Hoeveel mensen waren al niet verdwenen en nooit meer teruggekomen? Henriëtte kende er best veel. Maar verreweg de meesten waren Joden. En zij waren dat niet, dus waarom zouden de nazi’s het dan op hen gemunt hebben?

Jolanda sloeg linksaf de Weide Heisteeg in, liep over het bruggetje en kwam toen in de Huidenstraat, waar Henriëtte negen jaar geleden was geboren. Hier was het drukker dan op de Singel.

Door minder snel te rennen en haar nek zoveel mogelijk uit te rekken, probeerde ze naar haar huis te kijken. Er stond nog steeds een groene legerwagen. Dat vond ze geen goed teken. Als ze zich vergist hadden, waren ze daar intussen wel achter gekomen. Toch? Voor de deur van hun huis stonden veel mensen. Er was dus echt iets aan de hand. Voor het eerst maakte ze zich serieus zorgen. Tot nu toe was er in haar achterhoofd steeds een stemmetje geweest dat zei dat dit allemaal berustte op een vergissing.

Ze drong zich door de mensenmenigte heen. Sommige omstanders reageerden fel, omdat ze dachten dat Henriëtte voor wilde dringen. Andere, vooral de mensen uit de buurt, herken-

den haar en stapten opzij om haar door te laten. Vlak voordat ze de voorste rij gehaald had, werd Henriëtte aan haar schouders naar achteren getrokken.

‘Niet vooraan gaan staan,’ fluisterde Jolanda in Henriëttes oor.

‘Dat zijn mijn ouders hoor!’ Henriëtte was zo ver naar voren gekomen dat ze kon zien wat er aan de hand was. Ze zag haar vader voor de deur staan met zijn handen boven op zijn hoofd. Zowel links als rechts naast hem stond een soldaat met een geweer in zijn hand dat op haar vader was gericht.

Jolanda bleef Henriëtte vasthouden. ‘Daarom juist. Als ze hen meenemen alsof het criminelen zijn, willen ze ook jou hebben. Dat kan niet anders.’

Henriëtte deed een stap achteruit en ging achter een lange man staan, zodat ze uit het zicht van de Duitsers was. Vandaar keek ze naar wat voor de deur van haar huis gebeurde. Jolanda stond naast haar en had haar hand vastgepakt.

Henriëttes vader stond achter de vrachtwagen, waarvan de klep naar beneden was geklapt. In de laadruimte stond een andere soldaat te wachten tot hij hem omhoog kon trekken. Hun gezichten waren naar de voordeur gedraaid. Henriëtte snapte wel waarom dat was. Haar moeder moest nog tevoorschijn komen. Ze kon zich niet voorstellen dat haar moeder weerstand bood. Er moest iets anders aan de hand zijn. Maar wat? Als ze maar niet gewond is, dacht Henriëtte.

Klaus stond er ook bij. Henriëtte kende hem. De Duitse officier was al een paar keer bij hen thuis geweest. Zodra hij er was, moest Henriëtte naar boven. Ze had weleens geprobeerd om de gesprekken in de woonkamer af te luisteren, maar dat was nooit gelukt. Daardoor vroeg ze zich al een tijdje af of haar ouders soms voor

de nazi's werkten. Maar door wat er nu gebeurde, was die twijfel in één keer weg.

Niet veel later ging de deur verder open. Henriëtte herkende het kraken van de deur dat overging in een hoge piep als ze bijna helemaal openstond. Hoe vaak had haar vader al aan haar moeder beloofd om daar iets aan te doen? Haar moeder kwam huilend naar buiten met één hand op haar hoofd. Met de andere veegde ze de tranen van haar gezicht. Klaus legde zijn rechterhand in haar rug en knikte haar toe.

Op dat moment werd Henriëttes vader in de vrachtwagen getrokken. Trots bleef hij rechtop staan met zijn gezicht naar de mensen die toekeken. Het kostte meer moeite om Henriëttes moeder in de wagen te krijgen. Zij zakte meteen ineen en zat onderuitgezakt met haar rug tegen de zijkant van de vrachtwagen.

Henriëtte stapte achter de lange man vandaan.

'Wat doe je?' vroeg Jolanda geschokt. Ze trok aan haar hand.

Henriëtte trok zich los. 'Mijn vader moet weten dat ik het gezien heb.' Ze deed een stap naar voren en zocht oogcontact met haar vader. Aan de glimlach op zijn gezicht zag ze dat dat gelukt was. Zijn gezicht bewoog langzaam op en neer. Henriëtte zag, ondanks de glimlach, een traan over zijn wang naar beneden rollen.

'Het papierenlaatje!' riep hij ineens. 'Het papierenlaatje!'

Er ging een schok door Henriëttes lijf. Wat zei haar vader nou? Was dat een bericht voor haar? Natuurlijk wist ze wat hij daarmee bedoelde. Maar wat was de boodschap?

De soldaat in de wagen trok haar vader verder naar binnen. Meteen daarna werd een zeil over de achterkant getrokken waardoor Henriëtte hem niet meer kon zien. 'Het papierenlaatje,' zei ze zacht.

2. HET PAPIERENLAATJE

Nadat de vrachtwagen was weggereden, liepen de toegestroomde mensen weg bij het huis van Henriëtte. Tien minuten later stonden alleen Jolanda en Henriëtte er nog. De deur van het huis stond halfopen.

'Nu ben je alleen,' zei Jolanda. 'Waar kun je naartoe?'

'Ik heb niemand.'

'Heb je geen opa en oma?' vroeg Jolanda.

'Jawel, maar die wonen heel ver weg.' De laatste keer dat ze naar hen toe waren geweest, was voordat de oorlog was uitgebroken. Henriëttes moeder had er veel verdriet van dat ze haar ouders al zo lang niet gezien had.

'Je mag wel met mij mee naar huis ...' Het klonk alsof Jolanda het uit beleefdheid voorstelde. 'Maar het is niet altijd gezellig bij ons.'

Henriëtte schudde haar hoofd. 'Misschien komen papa en mama straks weer thuis. Ik wacht gewoon hier tot ze weer terugkomen.'

'Weet je dat zeker?' vroeg Jolanda nog eens.

Henriëtte knikte. 'En iemand moet voor Don zorgen.'

Jolanda knikte begrijpend. 'Daar komt hij net aan.' Ze zakte door haar knieën en bewoog haar vinger en duim over elkaar om de rode kater naar zich toe te lokken.

Don negeerde de uitnodiging van Jolanda en liep langs haar heen. Bij Henriëtte bleef hij even stilstaan, voor hij met zijn kop en lijf langs haar benen bewoog.